

Handläggare: Fredrik Juhnell
Telefon: 08-508 365 55

Till styrelsen

Årsredovisning - Förslag till vinstdisposition för verksamhetsåret 2017

VD:s förslag till beslut

Styrelsen för Svenska Bostäder beslutar följande.

1. Årsredovisningen med förslag till fastställande av resultat- och balansräkning godkänns.
2. Förslaget till vinstdisposition godkänns.

Vällingby den 24 januari 2018

Pelle Björklund
VD

Ärendet

Förslag till årsredovisning för räkenskapsåret 2017 föreligger enligt bilaga. Beträffande vinstdispositionen föreslås att årets resultat 86 058 tkr jämte ansamlade vinstmedel balanseras i ny räkning.

Bilagor

1. Årsredovisning 2017
 2. Årsrapport 2017
-

STADSHOLMEN

Årsrapport VB 2017

Stadsholmen

1 Mål/Nyckeltal

1.1 Vi är bäst på hyresrätt i Stor-Stockholm

Stadsholmens hyresgäster är överlag mycket nöjda med sin bostad och sin lokal. Företaget har höga betyg för bland annat tillgänglighet, skötsel av tvättstugor och städning av trapphus och hjälp när det behövs.

Under 2017 sjönk betyget något både vad gäller service och produktindex på för bostäder. De frågor där vårt betyg sjunker är kopplade till vårt nya kundcenter. Under hösten 2016 genomfördes en för hyresgästerna stor förändring där man istället för direktkontakt med sin bovärd tar kontakt med ett kundcenter. initialt har hyresgäster upplevt de som en omväg, men kundcentret ger oss möjlighet att över tid arbeta mer proaktivt, systematiskt och använda resurserna där de bäst behövs, vilket också hyresgästerna framöver kommer uppleva positivt.

Lokalhyresgästerna är nöjdare än någonsin med sina lokaler, men det högt uppsatta målet nåddes inte riktigt. Även när det gäller serviceindex på lokaler så ökar vi, men når inte riktigt vårt högt satta mål.

Många hyresgäster önskar förändringar som inte är förenliga med långsiktiga bevarandekrav, eller hyressystemet. Att hitta alternativa lösningar som är varsamma och förenliga med hyresgästönskemål är en stor utmaning där arbetet kommer fortsätta för ytterligare ökad kundnöjdhet. Detta gäller inte minst företagets lokalhyresgäster.

Kulturhistoriskt värdefulla fastigheter har ofta stora värden, men kan ha vissa begränsningar gällande förändringar. Om ett hyresgästönskemål av antikvariska eller andra skäl inte är möjligt att tillgodose måste vi kunna förklara varför och stå för detta. Stadsholmen ska värna stadens kulturfastigheter och har därför utarbetat en samlad kompetens för att göra korrekta avvägningar i syfte att långsiktigt säkerställa det specifika uppdraget.

Nyckeltal	Periodicitet	Periodens utfall	Periodens budget	Årsmål	Prognos helår	Periodens utfall 2016
Serviceindex, bostäder	Tertial	81,7		84	81,7	83,3
Produktindex, bostäder	Tertial	77,1		80	77,1	79,3
Serviceindex lokaler	Tertial	79,8		81	79,8	78,9
Produktindex lokaler	Tertial	78,9		80	78,9	78,2
Vakanser, lokaler %	Månad	2,1				5,2
Anträffbarhet bovärdar, %	Månad	9,7				0
Antal samtal till boförmedlare/kundtjänst	Månad	67				65
Anträffbarhet boförmedlare, %	Månad	58,2				66,2
Antal avhysningar	Månad	0				1

1.2 Vi har hållbara och trygga bostadsmiljöer

Stadsholmens fastigheter är attraktiva ur många aspekter inte minst med sina lägen och de kulturhistoriska miljöerna. Stadsholmens har ett högt trygghetsindex men det backar något under 2017 och målet har inte nåtts. Frågan där vi får sämre betyg än tidigare är "personlig tryggheten i området".

Att hitta trygga skalskydd som är förenade med varsamhet kräver individuell hantering. Arbetet med trygghetsåtgärder i källare, vindar och allmänna utrymmen fortsätter. Ett nytt tillval, säkerhets paket för lägenhetsdörrar infördes under

2017.

Nyckeltal	Periodicitet	Periodens utfall	Periodens budget	Årsmål	Prognos helår	Periodens utfall 2016
Trygghetsindex, bostäder	Tertial	79,8		82	79,8	81,8
Värmeanvändning, kWh/kvm, rull 12-mån	Månad	191,3		185		189,6

1.3 Vi bygger nytt, mycket och bra

Större delen av vår investeringsvolym har gått till kv. Daedalus i Gamla stan där vi genomför grundförstärkning och totalombyggnad med stambyte i 37 lägenheter och 12 lokaler.

Vi har också renoverat och ökat den tekniska standarden i fler lokaler under 2017.

Nästan alla av våra planerade underhållsåtgärder är genomförda för året.

Vi kan i vårt NKI utläsa att många hyresgäster är missnöjda med temperaturen i lägenheten/lokalen under vintertid. Vi kommer fortsätta att mäta temperaturen vid lägenhetsbesök, följa upp resultatet och arbeta med åtgärder.

Nyckeltal	Periodicitet	Periodens utfall	Periodens budget	Årsmål	Prognos helår	Periodens utfall 2016
Antal upgraderade bostadslägenheter, ack	Månad					
Antal påbörjade lägenheter i helombyggnader, ack	Tertial	28		28	28	14
Antal färdigställda lägenheter i helombyggnader, ack	Tertial	10		10	10	30

1.4 Vi är lönsamma

Årsbokslut

Det operativa resultatet för Stadsholmen för helåret 2017 blev 48,5 mkr, vilket är 2,9 mkr lägre än prognos 3 och 19,3 mkr högre än budget.

Driftnetto exklusive markavgifter och fastighetsskatt blev 124,2 mkr, vilket är 2,8 mkr lägre än prognos 3 och 21,7 mkr högre än budget.

Investeringsvolymen blev 153 mkr, vilket är 3 mkr lägre än prognos 3 och 4 mkr högre mot budget.

Avvikelseanalys mellan utfall jan-dec och prognos 3

Intäkterna blev i nivå med prognos 3.

Driftkostnaderna blev 3,2 mkr högre än prognos 3. Kostnaderna för akuta och planerade reparationer blivit högre än prognostiserat vilket delvis beror på nya vattenskador. Kostnaderna för trädgårdsskötsel har blivit högre. Projektet för nya hemsidan har tidigare lagts och stor del av kostnaden för ny plattform och hemsidan belastar 2017 istället för 2018. Samtidigt så har den totala kostnaden för snöröjning blivit lägre mot förväntat på grund av den rådande väderleken och det har även påverkat kostnader för värme som blev lägre. Övriga kostnader hamnade i nivå med prognos 3.

Investeringsutgiften blev 3,9 mkr lägre än prognos 3 vilket främst beror på att ett en del av ombyggnadsarbetena på kv. Sturen minsta försenats. Arbetena kommer utföras under 2018.

Avvikelseanalys mellan utfall jan-dec och budget

Intäkterna för perioden blev 4,9 mkr högre än budget. Detta avser främst ökade hyresintäkter för lokaler, vilket är ett resultat av högre hyror vid omförhandlingar, lägre vakansgrad och höjda hyror i samband med ombyggnad av tomma lokaler.

Övriga intäkter blev högre än budget och avser främst engångsintäkter i form av ersättningar för skador.

Kostnader för fastighetsskötsel blev 2,6 mkr lägre än budget. Snöröjning har blivit (3,1 mkr) lägre. Vi har minskade kostnader för besiktningar som nu ingår i investeringsprojekten (0,8 mkr). Vi har lägre kostnader för rondering av miljö och tvättstugor (0,5 mkr). Detta motverkas av ökade kostnader i form av självrisk för brand i lokal (0,4 mkr). Vi har ökade kostnader för nytt avtal för skadedjurshantering (0,6 mkr). Kostnader för trädgårdsskötsel har ökat (1,2 mkr) till följd av insatser av akut trädvård och åtgärder på innegårdar.

Kostnader för reparationer blev 9,1 mkr lägre än budget. Detta beror främst på att planerade reparationen ej kunna utföras i den omfattning som planlagts på grund av de många vattenskadorna som tvingat oss att omfördela resurserna. Vi har inte heller kunnat utföra takrenoveringar enligt plan på grund av avsaknad av ramavtal för tak.

Taxebundna kostnader blev 1,4 mkr lägre än budget. Merparten av avvikelsen avser värmekostnader, där året varit mildare än normalår, men även elkostnaderna har varit något lägre än budget.

De administrativa kostnaderna blev 3,7 mkr lägre än budget. De lägre kostnaderna avser främst lönekostnader (2,1 mkr) där tjänster för lokalförhandlare och ekonom tillsattes halvårsskiftet samt lägre kostnader för pensionspremier.

Kostnader för verksamhetskonsulter blev (1,3 mkr) lägre främst på grund av utebliven kostnad för deponerade föremål Stadsmuseum.

Kostnader för markavgifter och fastighetsskatt blev 0,3 mkr högre än budget.

Kostnaden för fastighetsavskrivningar blev 0,7 mkr lägre än budget.

De finansiella posterna var 2,7 mkr högre än budget och beror främst på något högre ränteläge än budgeterat.

Nyckeltal	Periodicitet	Periodens utfall	Periodens budget	Årsmål	Prognos helår	Periodens utfall 2016
Resultat efter finansiella poster, tkr	Månad	48 502	29 181	29 181		28 426
Investeringar under året, mkr	Månad	153	149	149	156	87
Antal bostäder utan intäkt (månadsutfall)	Månad	42				56
Kostnad för processförluster (3081) ack, tkr	Månad	-39				168
Kostnad för tomställda bostäder (3084) ack, tkr	Månad	4 966				3 903
Utestående fordringar, % av debiterat	Kvartal	10				9
Konstaterade hyresförluster, tkr (kto 6351)	Kvartal	58				588
Antal inkassokrav, bostad och lokal, ack	Månad	340				433
Driftnetto exkl	Månad	124 mnkr	103 mnkr	103 mnkr		515 mnkr

Nyckeltal	Periodicitet	Periodens utfall	Periodens budget	Årsmål	Prognos helår	Periodens utfall 2016
markavgifter och fastighetsskatt, mnkr						

1.4.1 Ekonomitabell

Mkr	Ack utfall	Ack budget	Budget helår	Prognosbedömn Föreg mån	Prognosbedömn Innev mån
Intäkter	311	306	306	310	311
Driftkostnad	187	203	203	183	187
Driftnetto exkl markavg o fast skatt	124	103	103	127	124

1.5 Vi har en av Sveriges bästa arbetsplatser

Under året har två mätningar genomförts dels stadens mätning AMI och Great place to work. Höga resultat i mätningarna visar tydligt på att vårt arbete gett önskad effekt. Vi fortsätter under 2018 med analyser och arbete med åtgärder för att fortsätta upprätthålla ett högt resultat i medarbetarmätningar och att vara en attraktiv arbetsplats med nöjda medarbetare.

Nyckeltal	Periodicitet	Periodens utfall	Periodens budget	Årsmål	Prognos helår	Periodens utfall 2016
Aktivt medskapandex index AMI (Stadens undersökning)	Tertial	86		85	86	
Sjukfrånvaro, %, rull 12-mån	Tertial					2,2

1.6 Fastighetsinformation

Nyckeltal	Periodicitet	Periodens utfall	Periodens budget	Årsmål	Prognos helår	Periodens utfall 2016
Yta bostäder, vägd, tusentals kvm	Månad	110				110
Yta lokaler, vägd, tusentals kvm	Månad	88				88
Totalyta, vägd, tusentals kvm	Månad	199				199
Antal lägenheter	Månad	1 633				1 633
Antal lokaler	Månad	865				834
Antal bilplatser	Månad	69				69

2 Aktiviteter

2.1 Vi är bäst på hyresrätt i Stor-Stockholm

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Uppföljningsansvarig	Analys
✓ Genomföra 10 ronderingar per år bovärdar/ tjänstemän med fokus på allmänna utrymmen och utemiljö	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Under 2017 har 68 ronderingar med tjänstemän och bovärdar genomförts.
✓ Förstärka kundfokus genom vårt varumärkesarbete för att leva upp till våra löften om att vara pålitliga, respektfulla och passionerade i vårt arbete.	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-12-11 Stadsholmen Grafiska manual är klar och implementerad.
✓ Bovärdarna skall sätta upp generell trapphusinformation 10 gånger per år	2017-01-23	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-12-11 Under året vi i genomsnitt satt upp ny trapphusinformation 1 ggr/månad.
✓ Genomföra "kampanj" av säkersåtgärder på tillvalslistan	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Ny tillvalslista är framtagen och en del av säkersåtgärderna är förhandlade med HGF och erbjuds nu till våra hyresgäster. Förhandling av resterande tillval pågår.
✓ Genomföra lägenhetsunderhåll i 80 lägenheter.	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Underhåll i lägenheterna är utförd i enlighet med plan.
✓ Byte av vitvaror äldre än 20 år	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 73 vitvaror äldre än 20 år bytts ut under 2017.
✓ Införa modell för uppföljning och analys av inkommande ärenden via kundcenter	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-12-11 Veckovis uppföljning sker, modellen utvecklas kontinuerligt.
✓ Genomföra besiktning i samband med inflyttning i lokaler för att klargöra status och ansvarsfördelning mellan hyresgäster och Stadsholmen	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Har skett kontinuerligt i samband med byte av hyresgäst.
✓ Upprustning av teknisk standard i lokaler	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Under året har stor satsning skett avseende upprustning av lokaler. Upprustning har bl a genomförts i kv. Memnon, kv. Daedalus, kv. Lappskon större mm.

2.2 Vi har hållbara och trygga bostadsmiljöer

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Uppföljningsansvarig	Analys
✓ Fortsätta med säkerhets- och trygghetsåtgärder i källare och vindar	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Under 2017 genomfördes 84 trygghetsåtgärder i våra byggnader.

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Uppföljningsansvarig	Analys
✓ Vi ska aktivt arbeta med olovlig andrahandsuthyrning. Under året ska vi starta minst 20 st utredningar.	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 I samband med implementering av vårt kundcenter friställdes tid för att intensifiera arbete med olovlig andrahandsuthyrning. Under 2017 har drygt 30 utredningar påbörjats.
✓ Vi ska utse två gårdar per förvaltarområde, med svagt resultat i kundenkäten gällande utemiljön, där vi genomför enklare åtgärder för mer trivsam gårdsmiljö i dialog med hyresgästerna.	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Upprustning av gård på Björngårdsgatan och Malmgårdsvägen är genomförd. Kallmurarna är inventerade och åtgärdsplan är under framtagande.
✓ Vi ska kvalitetssäkra skötseln av soprum	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-12-11 Extrastädning är utförd, ingen permanent lösning införd.
! Tillskapa minst en miljöstuga i Stadsholmens bestånd	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Inget lämpligt utrymme har hittills varit tillgängligt.
✓ Vi ska genomföra temperaturmätning vid alla lägenhetsbesök under perioden oktober till mars	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Under 2017 har 246 temperaturmätningar genomförts.
! Genomföra utredning om vilka tillgänglighetsåtgärder som är möjliga att genomföra i vårt bestånd	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-12-11 Projektet pausat till vidare pga resursbrist.

2.3 Vi bygger nytt, mycket och bra

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Uppföljningsansvarig	Analys
✓ Vi ska ta fram en modell för stambyte/relining anpassad till beståndet. (Mariabergslyftet)	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-10-09 <i>Kartläggning klar. Rapport framtagen.</i>
✓ Påbörja pilotprojekt enligt ny modell för stambyte/relining	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-12-11 Pilotprojekt utsett, förstudie inledd.
✓ Genomföra planerat yttre underhåll i 65 fastigheter	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Åtgärder är utförda i enlighet med plan.

2.4 Vi är lönsamma

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Uppföljningsansvarig	Analys
✓ Ekonomisk uppföljning månadsvis genom bovärds- och förvaltar rapporter	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Systematiserad uppföljningsmodell är införd.
✓ Arbeta med rivningskontrakt för att minska	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Uppföljningsansvarig	Analys
tomställningskostnader i samband med ombyggnader				Efter beslut att tidigarelägga evakuering i kv. Daedalus har de tomställda lägenheterna inte används som rivningskontrakt i samma utsträckning som planerat
✔ Arbeta strukturerat med den långsiktiga hyresutvecklingen på lokalsidan	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Översyn av hyresnivåer har skett i samband med avtalsperiodens utgång och i samband med överlåtelse. Indexreglering och bredbandstillägg säkerställs på alla avtal. Särskild satsning har gjorts på upprustning av lokaler när de blivit lediga, vilket har varit en god investering och ökat intäkterna.
✔ Genomföra ekonomisk uppföljning månadsvis av alla driftsprojekt	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-12-11 Har skett med undantag för sommarmånaderna.
✔ Beslutsunderlag ska tas fram för alla åtgärder >100 tkr	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Alla projekt över 100 tkr har beslutsunderlag.
✔ Analys av underhållsbehov för kommande 10 år	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Sker kontinuerligt. 5 årsplan är genomarbetad, arbetet med 10-årsplanen fortsätter 2018.
✔ Säkerställa fiberinvesteringen i samtliga lokalavtal	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Har skett kontinuerligt.

2.5 Vi har en av Sveriges bästa arbetsplatser

Aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Uppföljningsansvarig	Analys
✔ Aktivt medarbetarskap för att stärka det interna samarbetet och skapa ett ökat ansvarstagande	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-12-11 Samordningsmöte är skapat för att ökat samarbete, ny mötesrutin införd.
✔ Genomföra extra medarbetarenkät med resultatanalys, och därefter åtgärdsarbete för ökad medarbetarnöjdhet	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-12-11 Enkät genomfördes i slutet av 2016. Ett genomgående mycket bra resultat med höga värden. Analys och workshop med åtgärder genomfördes under februari
✔ Alla medarbetare ska ha en handlingsplan med mätbara mål med aktiviteter som följs upp månadsvis	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2018-01-04 Handlingsplaner är utformade, målsättning om uppföljningsmöte månadsvis är införd,
✔ Genomföra internt/externt seminarium/utbildning av Stadsholmens riktlinjer för förvaltning	2017-01-01	2017-12-31	Fredrik Juhnell	2017-11-13 Under september genomfördes "bokrelease" där flera medarbetare hade miniseminarium.

2.6 Fastighetsinformation

3 Riskuppföljning

Övergripande mål	Risk	Konsekvens	Sannolikhet	R-tal
Vi är bäst på hyresrätt i Stor-Stockholm	För lågt kundfokus	4	2	8
	Beroende av entreprenörer	4	4	16
	Analys Merparten av allt praktiskt arbete utförs av entreprenörer. Entreprenörernas kompetens, servicevilja och kundbemötande spelar stor roll för hur vi uppfattas. Här finns en del brister som måste hanteras. Entreprenörerna är vår förlängda arm och måste ta ett stort ansvar gentemot våra kunder; vi måste i vår tur följa upp detta			
Vi har hållbara och trygga bostadsmiljöer	Avvägning mellan hyresgästers önskemål och varsamhet och kulturhistoriska hänsyn	4	2	8
Vi bygger nytt, mycket och bra	Höga underhållskostnader	4	3	12
Vi är lönsamma	Beroende av utvecklingen på lokalmarknaden	4	2	8
	Osäker kostnadsutveckling	3	3	9
	Stora lokalobjekt som hyrs av en hyresgäst	4	3	12
Vi har en av Sveriges bästa arbetsplatser	Hög personalomsättning	4	2	8